

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 43/26

Λουξεμβούργο, 19 Μαρτίου 2026

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-530/24 | Tirico

Γενικός εισαγγελέας Αιμιλίου: Πάροχος αθλητικών στοιχημάτων ο οποίος προσφέρει υπηρεσίες σε εθνική αγορά χωρίς να διαθέτει την απαιτούμενη άδεια είναι δυνατόν να υποχρεωθεί να επιστρέψει τα ποσά στοιχηματισμού που εισέπραξε από τους παίκτες

Τα πράγματα έχουν άλλως εάν ο πάροχος δεν ήταν σε θέση να λάβει την άδεια λόγω πλημμελειών της διαδικασίας αδειοδότησης και οι εθνικές αρχές τον είχαν διαβεβαιώσει ότι η απαίτηση κατοχής άδειας θα ίσχυε μόνον αφότου θεσπιζόταν διαδικασία σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης

Γερμανός καταναλωτής άσκησε κατά της Tirico, μαλτέζικης εταιρίας παροχής αθλητικών στοιχημάτων, αγωγή ενώπιον των γερμανικών πολιτικών δικαστηρίων, ζητώντας να του επιστραφούν απολεσθέντα ποσά που στοιχημάτισε στον γερμανικό ιστότοπο της Tirico από το 2013 έως τις 9 Οκτωβρίου 2020.

Κατά τον κρίσιμο χρόνο, η Tirico ήταν κάτοχος μαλτέζικης άδειας ¹, αλλά όχι γερμανικής άδειας, όπως απαιτεί το γερμανικό δίκαιο ². Βάσει του γερμανικού δικαίου, μια τέτοια προσφορά αθλητικών στοιχημάτων χωρίς την απαιτούμενη άδεια συνεπάγεται την ακυρότητα των συμβάσεων που έχουν συναφθεί με τους πελάτες ενώ συνιστά και αδικοπραξία, με αποτέλεσμα να γεννώνται υπέρ των θιγόμενων καταναλωτών αξιώσεις επιστροφής των σχετικών ποσών ή αποζημίωσης. Συνεπώς, από την άποψη του γερμανικού δικαίου, οι αξιώσεις που προέβαλε ο ενάγων καταναλωτής κατά της Tirico είναι, κατ' αρχήν, βάσιμες.

Ωστόσο, η Tirico προβάλλει ως αμυντικό ισχυρισμό ότι δεν κατέστη δυνατό να λάβει γερμανική άδεια λόγω ορισμένων πλημμελειών της διαδικασίας αδειοδότησης.

Κατά συνέπεια, το γερμανικό Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, υπό τις ανωτέρω περιστάσεις, τα επιληφθέντα πολιτικά δικαστήρια υποχρεούνται, δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και δη της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, να αφήσουν ανεφάρμοστο το εθνικό σύστημα παραχώρησης αδειών στο σύνολό του και, ως εκ τούτου, να απορρίπτουν τις σχετικές αγωγές των καταναλωτών ³.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Ν. Αιμιλίου, στο προδικαστικό αυτό ερώτημα **δεν χωρεί γενική και απόλυτη απάντηση.**

Εφόσον κράτος μέλος απαιτεί άδεια για την παροχή ορισμένων υπηρεσιών στο έδαφός του και αυτή καθ' εαυτήν η απαίτηση είναι, όπως στον τομέα των τυχερών παιγνίων ⁴, συμβατή με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών την οποία κατοχυρώνει το δίκαιο της Ένωσης, οι εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, έχουν την εξουσία να εφαρμόσουν την απαίτηση έναντι παρόχου που παρείχε υπηρεσίες χωρίς την απαιτούμενη άδεια. Ειδικότερα, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιβάλουν τις έννομες συνέπειες τις οποίες προβλέπει συναφώς το εφαρμοστέο αστικό δίκαιο.

Το ίδιο ισχύει ακόμη και όταν ο πάροχος ισχυρίζεται ότι δεν μπόρεσε να λάβει την άδεια λόγω πλημμελειών που ενείχε η διαδικασία αδειοδότησης. Στην περίπτωση αυτή, η προστασία του δικαιώματος το οποίο αντλεί ο πάροχος από την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών διασφαλίζεται επαρκώς μέσω της δυνατότητας δικαστικής προσβολής της διαδικασίας αδειοδότησης ή της έλλειψης τέτοιας διαδικασίας ⁵.

Κατ' εξαίρεση, οι εν λόγω αστικού δικαίου συνέπειες δεν θα πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της απαίτησης κατοχής άδειας όταν κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στην αρχή της αναλογικότητας. Αυτό συμβαίνει σε περίπτωση που ο πάροχος έχει λάβει, από εξουσιοδοτημένες και αξιόπιστες πηγές εντός των αρμόδιων εθνικών αρχών, συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και πάγιες διαβεβαιώσεις ότι η απαίτηση κατοχής άδειας δεν επρόκειτο να του αντιταχθεί και ότι, συνακόλουθα, μπορούσε να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε καταναλωτές στην εθνική αγορά χωρίς άδεια.

Ως εκ τούτου, **ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν απαγορεύει στις γερμανικές αρχές να απαιτούν άδεια για την παροχή υπηρεσιών αθλητικών στοιχημάτων εντός της Γερμανίας, ούτε απαγορεύει, γενικώς, την επιβολή αστικού δικαίου συνεπειών, όπως η ακυρότητα των συμβάσεων τις οποίες έχουν συνάψει με τους πελάτες τους οι πάροχοι που άσκησαν δραστηριότητες χωρίς την απαιτούμενη άδεια.** Οι συνέπειες αυτές είναι, κατ' αρχήν, ανάλογες προς τον επιδιωκόμενο σκοπό της προστασίας των καταναλωτών ⁶. **Ειδικότερα, η ακυρότητα των συμβάσεων τυχερών παιγνίων** –η οποία μπορεί να συνεπάγεται υποχρέωση επιστροφής των ποσών στοιχηματισμού που έχουν καταβληθεί από τους παίκτες– συμβάλλει στην αποτροπή της καταστρατήγησης του συστήματος παραχώρησης αδειών, αποθαρρύνοντας τους παρόχους υπηρεσιών τυχερών παιγνίων τους από ανάλογες πρακτικές.

Η υπεροχή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν σημαίνει ότι, σε κάθε περίπτωση που κάποιος πάροχος δεν έχει μπορέσει να λάβει άδεια μέσω διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας αδειοδότησης, οι εθνικές αρχές οφείλουν να αφήνουν ανεφάρμοστη τυχόν προβλεπόμενη απαίτηση κατοχής άδειας, η οποία είναι, καθ' εαυτήν, συμβατή με την ως άνω ελευθερία. Υπό τέτοιες περιστάσεις, ο πάροχος δεν επιτρέπεται να αρχίσει να παρέχει στην αγορά υπηρεσίες χωρίς άδεια, εν είδει «αυτοδικίας», διότι αυτό θα συνεπαγόταν σοβαρούς κινδύνους για τους καταναλωτές. Κατά κανόνα, οι εθνικές αρχές πρέπει να διαθέτουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν την απαίτηση καθώς και να επιβάλλουν, σε περίπτωση παράβασής της, τις ποινικές, διοικητικές ή αστικές συνέπειες που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο ⁷.

Εάν όμως δόθηκαν από τις γερμανικές αρχές στην Τίρικο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και πάγιες διαβεβαιώσεις ότι δεν θα της αντιτασσόταν η απαίτηση κατοχής άδειας, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούσε ορισμένους βασικούς όρους, τότε δεν είναι δυνατόν να της καταλογιστεί πταίσμα για την παράβαση του επίδικου συστήματος παραχώρησης αδειών. Υπό τις ανωτέρω συνθήκες, τα γερμανικά δικαστήρια θα πρέπει να κάνουν χρήση των μηχανισμών του γερμανικού ιδιωτικού δικαίου προκειμένου να απαλλάξουν την Τίρικο από τις σχετικές αστικού δικαίου συνέπειες. Αν οι καταναλωτές υπέστησαν ζημία υπ' αυτές τις συνθήκες, οποιαδήποτε ευθύνη θα έπρεπε να βαρύνει μόνο τις δημόσιες αρχές οι οποίες παρείχαν τις διαβεβαιώσεις. Απόκειται στο εθνικό δικαστήριο, εν προκειμένω στο Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, να κρίνει το ζήτημα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή, τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιλύσει τη διαφορά. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να την επιλύσει λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει και κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106.

¹ Η οποία επιτρέπει στην Τίρικο να παρέχει υπηρεσίες αθλητικών στοιχημάτων μέσω διαδικτύου από τη Μάλτα προς ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. (14)

² Η Τίρικο έλαβε εν τέλει άδεια παροχής υπηρεσιών αθλητικών στοιχημάτων στη Γερμανία στις 9 Οκτωβρίου 2020, κατόπιν νέας διαδικασίας αδειοδότησης. Το προηγούμενο σύστημα παραχώρησης αδειών, το οποίο προέβλεπε την παραχώρηση μόνο 20 αδειών, ουδέποτε εφαρμόστηκε στην πράξη, διότι οι μη επιτυγχόντες προσφέροντες, μεταξύ των οποίων και η Τίρικο, προσέφυγαν δικαστικώς κατά του διαγωνισμού και ζήτησαν την αναστολή της εκτέλεσής του. Κατά το διοικητικό πρωτοδικείο Wiesbaden, η προγενέστερη διαδικασία αδειοδότησης προσέβαλλε τα κατοχυρωμένα από το ενωσιακό δικαιο δικαιώματα της Τίρικο για διαφανή και άνευ διακρίσεων διαγωνισμό. Συγκεκριμένα, ο περιορισμός του αριθμού των αδειών σε 20 παραβίαζε την απαίτηση διαφάνειας, δεδομένου ότι τα ομόσπονδα κράτη δεν ήταν σε θέση να τον αιτιολογήσουν. Ομοίως, δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο η αναθέτουσα αρχή θα επέλεγε, μεταξύ των παρόχων που πληρούσαν τους όρους της προκήρυξης, εκείνους τους 20 στους οποίους θα παραχωρούνταν άδεια. Κατά συνέπεια, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, εφόσον η Τίρικο (μεταξύ άλλων) πληρούσε όλους τους προβλεπόμενους όρους, η αναθέτουσα αρχή ήταν υποχρεωμένη να της χορηγήσει άδεια. Εντούτοις, σε δεύτερο βαθμό, η ένδικη διαδικασία τερματίστηκε χωρίς να εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης, καθώς η περίοδος ισχύος του καθεστώτος παραχώρησης άδειας έληξε και τα ομόσπονδα κράτη είχαν, εν πάση περιπτώσει, θεσπίσει νέο σύστημα.

³ Λαμβάνοντας υπόψη τις πλημμέλειες της επίμαχης διαδικασίας αδειοδότησης, τα γερμανικά δικαστήρια έχουν ήδη κρίνει ότι δεν μπορεί να επιβληθεί ποινική ή διοικητική κύρωση σε παρόχους τυχερών παιγνίων όπως η Τίρικο για την προσφορά στοιχημάτων που διοργανώνονταν χωρίς άδεια στη γερμανική αγορά κατά το επίδικο χρονικό διάστημα. Το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο ζητεί, παρά ταύτα, να διευκρινιστεί εάν τα γερμανικά δικαστήρια δεν δύνανται ομοίως να επιβάλλουν ούτε αστικού δικαίου συνέπειες σε τέτοιους παρόχους.

⁴ Πράγματι, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να επιτρέπουν σε παρόχους τυχερών παιγνίων εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη να παρέχουν ελεύθερα υπηρεσίες τυχερών παιγνίων στο έδαφός τους. Διαθέτουν την εξουσία να εξαρτούν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα από την απαίτηση κατοχής άδειας. Επιπλέον, η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη καμία υποχρέωση να αναγνωρίζουν τις άδειες τυχερών παιγνίων οι οποίες χορηγούνται από άλλο κράτος μέλος. Επομένως, η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν κατοχυρώνει απευθείας, στους παρόχους τυχερών παιγνίων που είναι εγκατεστημένοι (και, ενδεχομένως, κάτοχοι άδειας) σε ένα κράτος μέλος, δικαίωμα παροχής των υπηρεσιών αυτών και σε άλλο κράτος μέλος. Πράγματι, τυχόν τέτοιο δικαίωμα απορρέει μόνον από την άδεια την οποία οφείλει να λάβει ο πάροχος στο κράτος υποδοχής. Επίσης, η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να χορηγούν αυτομάτως παρόμοιες άδειες στους εν λόγω παρόχους. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προβλέπουν όρους, εφόσον είναι αναλογικοί και δεν εισάγουν διακρίσεις, ενώ δύνανται ακόμη και να περιορίζουν τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών.

⁵ Ο πάροχος θα μπορούσε, ειδικότερα, να ζητήσει από το αντίστοιχο κράτος την αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη, περιλαμβανομένης της απώλειας εμπορικών ευκαιριών.

⁶ Σκοπός του συστήματος παραχώρησης αδειών είναι η «διοχέτευση» της ορμέφυτης ροπής κοινού προς τον τζόγο σε προσφορές που είναι εγκεκριμένες, ελεγχόμενες από τις εθνικές αρχές και πλαισιωμένες από απαιτήσεις οι οποίες στοχεύουν στον περιορισμό των κινδύνων αλόγιστης σπατάλης και εθισμού.

⁷ Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει, συνεπώς, μια πιο λεπτή ερμηνεία της νομολογίας που ανάγεται στην απόφαση-ορόσημο της 6ης Μαρτίου 2007, Placencia κ.λπ., [C-338/04](#), [C-359/04](#) και [C-360/04](#), βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [20/07](#).